

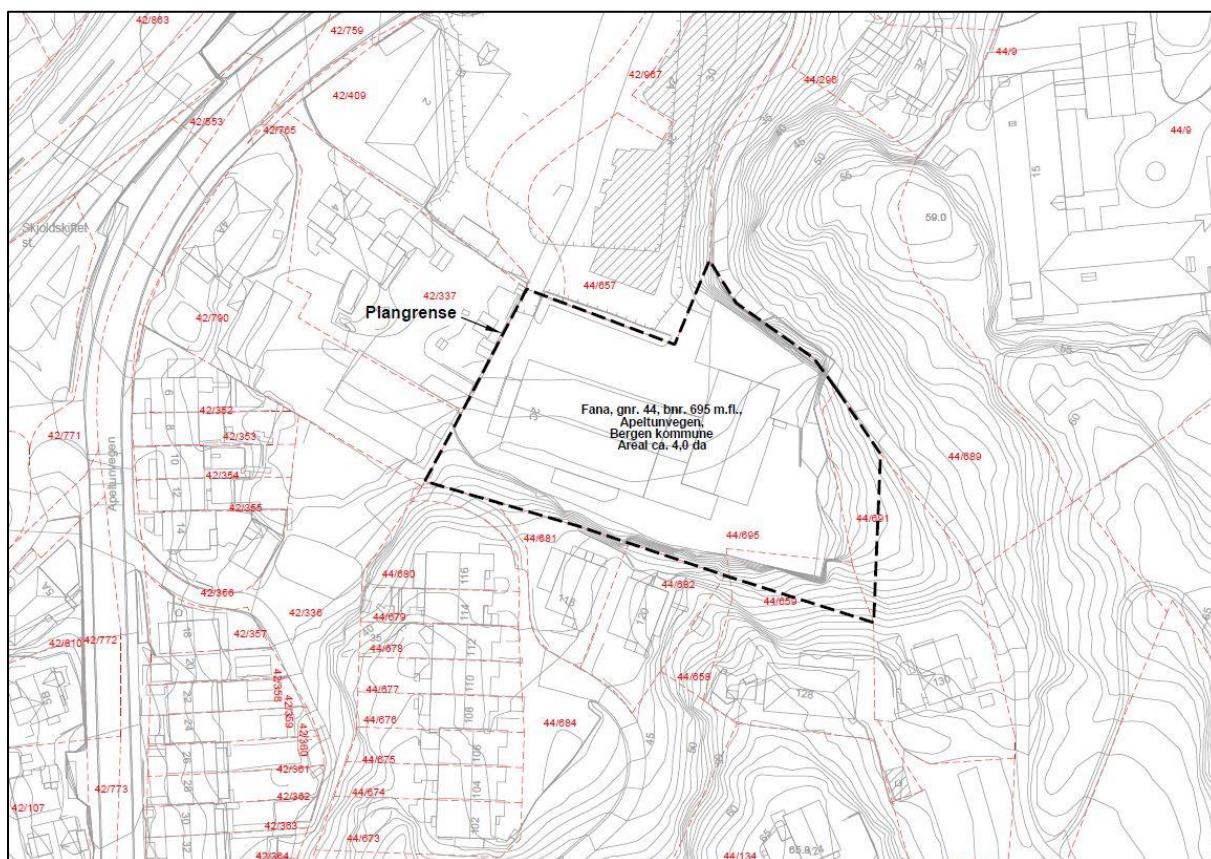
Christine Pötsch

15.04.2024

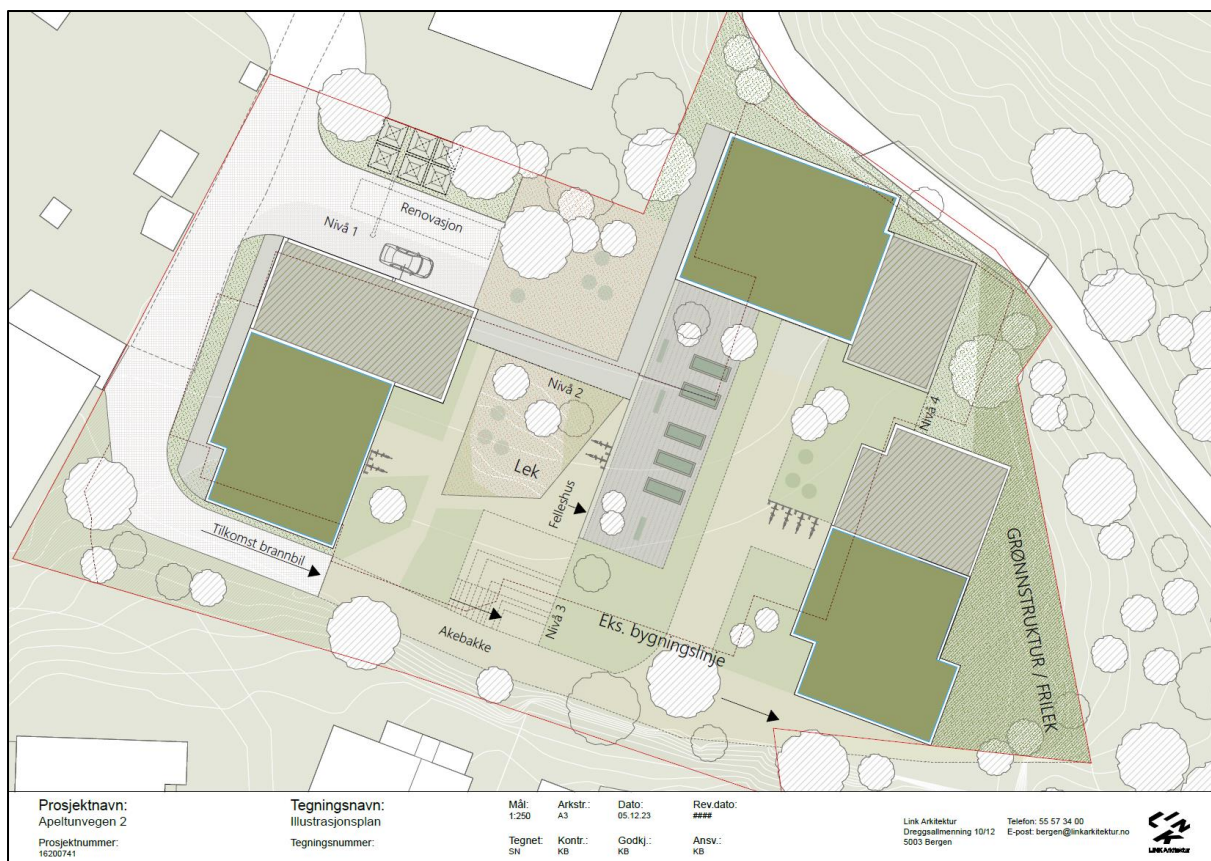
Naturmangfoldrapport i forbindelse med reguleringsplan ved Apeltunvegen 2C, Bergen kommune

Bakgrunn

Ard Arealplan AS på oppdrag av Skanska Norge AS holder på med reguleringsplan for en tomt som omfatter ca. 4 daa i Apeltunvegen i Bergen kommune, gnr. 44, bnr. 695 mfl. (**Figur 1**). Det er planlagt å bygge rundt 60 boenheter fordelt på 3 leilighetsbygg på tomten (**Figur 2**). Planområdet består i dag for det meste av bebygd areal og det inngår så vidt noen bratte skråninger med vegetasjon.

Figur 1. Plangrense (svart stiplet linje). Figur tilsendt av Ard Arealplan AS.

Figur 2. Illustrasjonsplan av Link Arkitektur tilsendt av Ard arealplan AS.

Biota Naturkompetanse AS har blitt bedt om å utarbeide en naturmangfoldrapport i forbindelse med prosjektet. Rapporten følger veilederen for naturmangfoldrapport fra Bergen kommune og inkluderer i tillegg en vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8–12.

Sammendrag

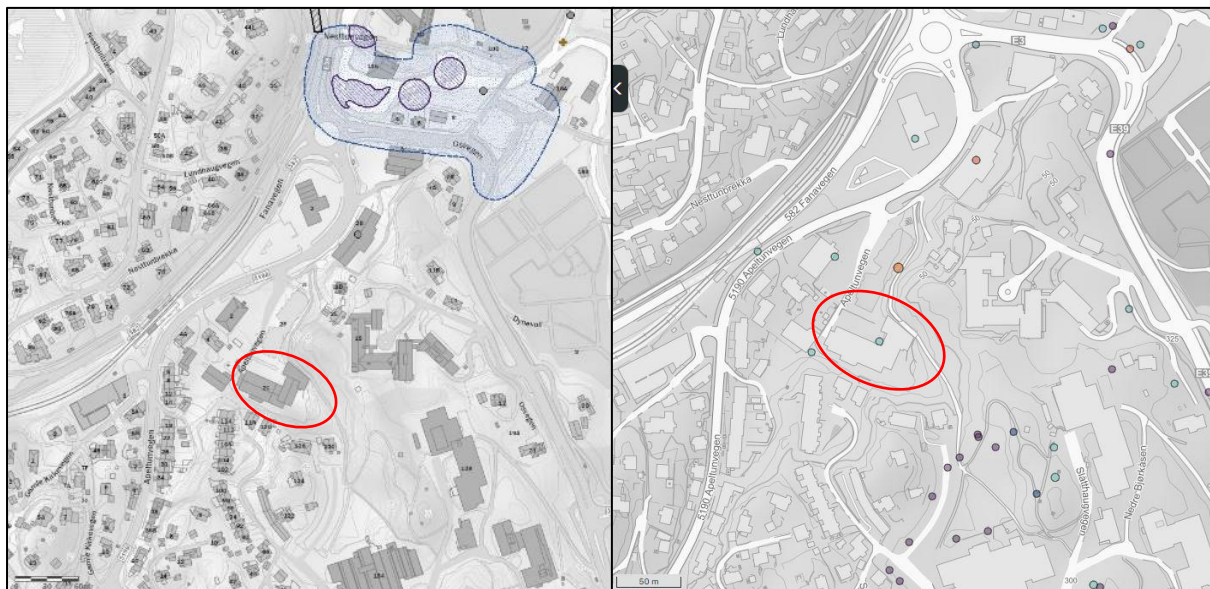
Ard Arealplan AS arbeider med en reguleringsplan for tomt gnr. 44, bnr. 695 mfl. i Apeltunvegen, Bergen kommune, der det planlegges å bygge boliger.

Det foreligger ingen registreringer av naturtyper i planområdet fra før og det ble heller ikke avgrenset naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (Miljødirektoratet 2023) under befarung 9. oktober 2023. Eneste rødlistede art som ble funnet var en liten ask sørvest i planområdet. Ellers ble det kartlagt en rekke fremmede arter av karplanter. Grøntområdene i skråningen inn til planområdet er blandet skog med vanlige og fremmede arter. Inn til berg langs bebyggelse er det flere vanlige ruderalmarks-arter og fremmede arter. To rødlistede fuglearter er registrert fra før innenfor et 100 m influensområde fra planområdet (fiskemåke og gråspurv). Fiskemåke er registrert med mulig hekking, men det er ikke avgrenset funksjonsområder.

Det forventes ikke at et eventuelt tiltak vil ha betydelig negativ påvirkning på viktige naturområder eller arter. Det bør tas hensyn til mulig hekkende fuglearter i nærområdet og det bør gjøres tiltak for å unngå spredning av fremmede arter.

Naturmangfold

Det er ikke registrert noen naturtyper i og nær planområdet fra før. Rundt 250 m nord for planområdet ble det kartlagt et lite areal nær Osvegen for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks i 2023 (blå flate i **Figur 3**). Da ble det registrert tre hule eiker og en flomskogsmark. I Artskart er det registrert to vanlige arter innenfor planområdet: låvesvale og klubbbehonningsopp. Av rødlistede arter er det registrert to arter av fugl (**Tabell 1**) innenfor et antatt influensområde på 100 m fra planområdet: gråspurv (nær truet, NT, jf. Artsdatabanken 2021) og fiskemåke (sårbar, VU).

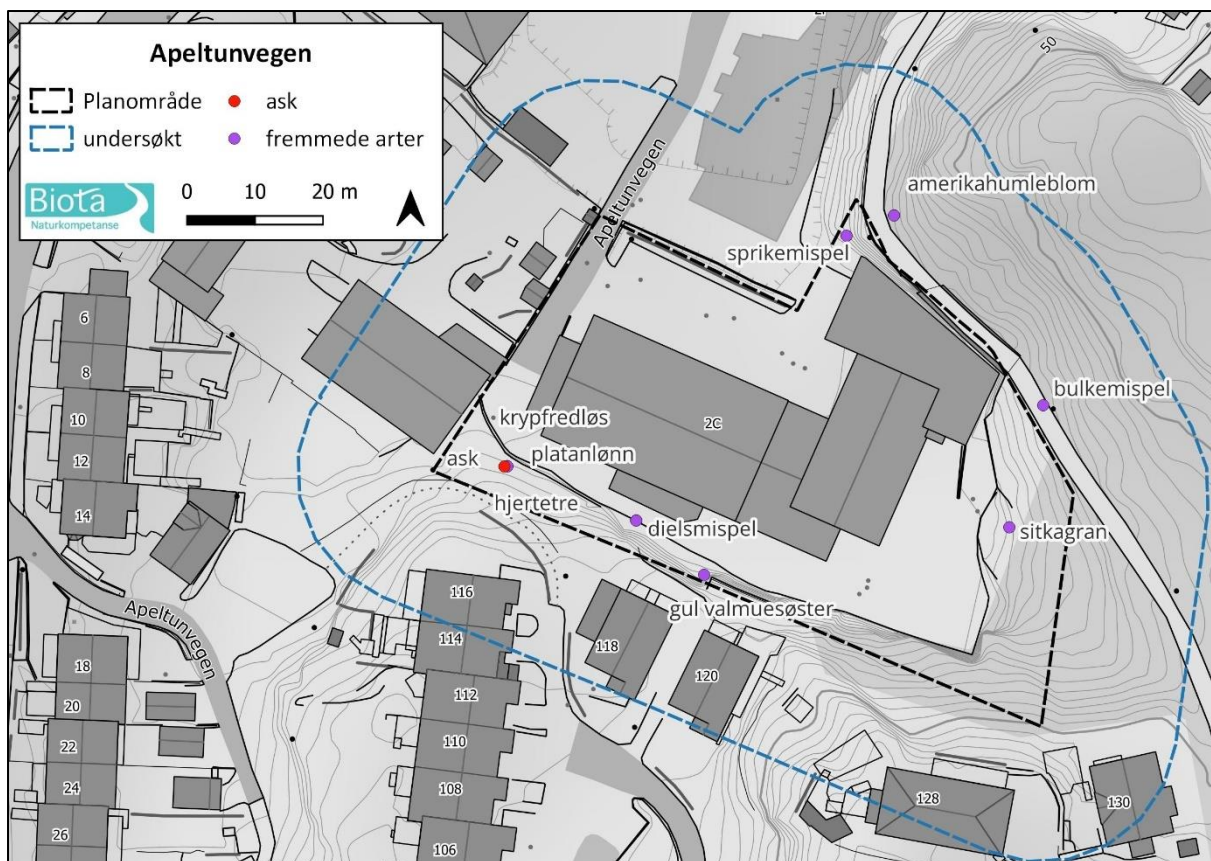
Figur 3. Naturtyper (t.v.) og arter (t.h.) registrert i nærområdet av planområdet (rød sirkel). Kilde: Naturbase (t.v.) og Artskart (t.h.).

Tabell 1. Rødlistede arter av fugl registrert i Artskart innenfor influensområdet. Rødlistekategori jf. Artsdatabanken 2021.

Art (latin)	Art (norsk)	Kategori	Aktivitet
<i>Passer domesticus</i>	gråspurv	Nær truet (NT)	
<i>Larus canus</i>	fiskemåke	Sårbar (VU)	mulig hekking, næringssøk

Det ble ikke avgrenset funksjonsområder for de registrerte fuglearter. For vidt utbredte fuglearter, eller arter som eventuelt ikke har særlig spesifikke krav til hekkehabitat, vil det være lite hensiktsmessig å avgrense hekkeområder som økologiske funksjonsområder jf. Framstad mfl. (2018). Dette er mest aktuelt for arter som har veldig spesifikke krav til hekkeplasser.

Planområdet inkludert et antatt influensområde på 20 m for vegetasjon ble undersøkt den 9. oktober 2023 av Christine Pötsch (MSc biodiversitet og økologi). Det ble da heller ikke registrert naturtyper, men én rødlistet karplanteart – ask, som er vurdert som sterkt truet (EN) – og en rekke fremmede plantearter. En liste over fremmede arter registrert under befaringen er vist i **Tabell 2** og **Figur 4**.

Figur 4. Arter av nasjonal forvaltningsinteresse registrert under befaring.

Det går en grusvei langs den bratte skråningen nordøst i planområdet. Langs veien består vegetasjonen av skog med et tresjikt av bøk med svartor, platanlønn (SE), rogn, selje, bjørk og hassel (**Figur 5**). Det vokser einer i busksjiktet. Feltsjiktet er en blanding av arter fra vegetasjonstypen bærlyngskog, som røsslyng, hårfrytle, smyle, tyttebær og sisselrot, og arter som indikerer påvirkning, som engkvein, hvitkløver, løvetann og gulaks. Det ble også registrert enkelte eik, osp, spisslønn og legeveronika. Noe lenger østover i skråningen kommer det også inn skogburkne, einstape, kristtorn og sauetelg.

Figur 5. Lite område med bøkeskog på oppsiden av grusveien nordøst i planområdet (t.v.). I samme område vokser det mye amerikahumleblom (t.h.).

Bak huset sørøst i planområdet inn til bratte bergvegger som ligger inn til parkeringsplass der ble det registrert en rekke ruderatmarks-arter som sølvbunke, løvetann, geitrams, brunrot og skvallerkål, og en rekke fremmede arter som krypfredløs og mispel-arter (**Figur 6**).

Figur 6. Inn til berg vokser det en del fremmede arter som krypfredløs (t.v.) og srikemispel (t.h.).

Ingen økologiske korridorer er inntegnet i området og det er heller ikke registrerte leveområder eller trekkruiter til landlevende dyr.

Tabell 2. Fremmede karplantearter registrert i planområdet den 9. oktober 2023 med risikovurdering jf. Artsdatabanken 2023.

Art (latin)	Art (norsk)	Kategori
<i>Acer pseudoplatanus</i>	platanlønn	Svært høy risiko (SE)
<i>Cercidiphyllum japonicum</i>	hjertetre	Lav risiko (LO)
<i>Cotoneaster bullatus</i>	bulkemispel	Svært høy risiko (SE)
<i>Cotoneaster dielsianus</i>	dielsmispel	Svært høy risiko (SE)
<i>Cotoneaster divaricatus</i>	srikemispel	Svært høy risiko (SE)
<i>Geum macrophyllum</i>	amerikahumleblom	Høy risiko (HI)
<i>Lysimachia nummularia</i>	krypfredløs	Svært høy risiko (SE)
<i>Papaver cambricum</i>	gul valmuesøster	Potensielt høy risiko (PH)
<i>Picea sitchensis</i>	sitkagran	Svært høy risiko (SE)

Mulige virkninger av tiltaket

Kun små arealer med grøntområder inngår i planområdet og det er lite sammenhengende vegetasjon innenfor disse. En eventuell utbygging kommer nok til å føre til arealbeslag i de allerede små grøntarealer som er i området i dag.

Ingen naturtyper er registrert i influensområdet og den eneste rødlistede plantearten som ble registrert er ask, som var en ungplante sørvest i planområdet. Ingen funksjonsområder for rødlistede eller sårbare arter av fugl eller pattedyr ble avgrenset, men gråspurv, som er en rødlistet art, er registrert i området. Gråspurv er en svært tilpasningsdyktig art som sannsynligvis også hekker i hager i nærområdet, men som vil ikke påvirkes av tiltaket i driftsfasen og i liten grad i anleggsfasen. Nær planområdet er det registrert en mulig hekkeplass for fiskemåke, som er kjent å kunne hekke på hustak i byer (Stokke mfl. 2021). Måkene hekker vanligvis spredt i urbane strøk, dvs. det er ikke sannsynlig at dette er en hekkeplass som omfatter flere par. For hekkende måker kan perioder med sprengning eller andre alvorlige forstyrrelser i hekkeperioden (mai-juli) føre til at fuglene forlater

reiret. Ungfugler kan også ta skade ved at de forvirrer seg til byggeplassen. Negative virkninger av tiltaket på fiskemåke som sårbar truet art vurderes imidlertid å være lite alvorlig.

Det forventes ikke at tiltaket skal ha store virkninger på naturmangfold siden det er ingen viktige naturområder i plan- og influensområdet. Tiltaket berører ingen økologiske korridorer i området og heller ikke noen registrerte leveområder eller trekkruiter til landlevende dyr.

Det ble funnet en rekke fremmede plantearter over hele planområdet og det bør tas hensyn til å ikke spre disse videre under anleggsarbeid. Masser bør håndteres på stedet og infiserte masser bør leveres til egnet mottak hvis de skal flyttes (se Misfjord & Angell-Petersen 2018 for mer informasjon).

Ingen myrområder eller vassdrag inngår i planområdet.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold vurderes som godt og er basert på offentlig tilgjengelig informasjon og botaniske undersøkelser i planområdet i begynnelsen av oktober 2023.

Ingen naturtyper etter Miljødirektoratets instruks eller økologiske funksjonsområder for arter blir berørt av tiltaket (jf. Forvaltningsmål for naturtyper og arter; §§ 4 og 5 i Naturmangfoldloven).

Vurdering av naturmangfoldlovens §§ 8–12

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Naturmangfoldlovens § 8 sier at kunnskapsgrunnlaget knyttet til områder der det er planer om nye inngrep skal være vitenskapelig basert. Samtidig skal kunnskapen som legges til grunn for verdi- og konsekvensvurderinger være tilstrekkelig og relevant for beslutninger.

Det finnes noe informasjon i offentlige databaser fra før, blant annet om fugl i området, i tillegg til at planområdet ble undersøkt for naturtyper og arter (karplanter, moser, lav og sopp) i vekstsesongen av en botaniker. Det knyttes lite usikkerhet til kunnskapen om naturmangfoldet.

Et eventuelt tiltak vil føre til permanente arealbeslag i grøntområder med noe verdi for naturmangfold og vil ha negative virkninger på vanlige arter og natur, men ikke på viktige naturområder. Det knyttes lite usikkerhet til kunnskapen om påvirkning av permanente arealbeslag.

§ 9 Føre-var-prinsippet

Føre-var-prinsippet gjelder for plan- eller byggesaker der kunnskap om det biologiske mangfoldet ikke er tilfredsstillende. I henhold til Naturmangfoldloven (jf. §§ 8 og 9) kan kommunen om nødvendig kreve at tiltakshaver gjennomfører undersøkelser med sikte på å forbedre kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapskravet skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risikoen for at det planlagte tiltaket kan skade naturmangfoldet.

Botaniske undersøkelser er gjennomført i vekstsesongen etter gjeldende instruks for kartlegging av naturtyper (M-2209, Miljødirektoratet 2023). Det er ikke utført fugleundersøkelser i hekkesesongen, men en del informasjon er tilgjengelig og det er et urbant område med forekomst av vanlige og vidt utbredte arter. Det er lite sannsynlig at planområdet på land er viktig som funksjonsområde for rødlistearter.

Kunnskapen om naturmangfoldet er tilstrekkelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade og føre-var-prinsippet vurderes å ikke komme til anvendelse.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Naturmangfoldloven har gjennom § 10 innført et krav om å vurdere sumvirkninger av tekniske inngrep på biologisk mangfold. Det skal vurderes om tilstanden og bestandsutviklingen til arter/naturtyper kan bli vesentlig berørt. I vurderingen av samlet belastning bør det legges vekt på om det er andre tiltak som påvirker de samme artene/naturtypene i området.

Planlagt utbygging vil ikke medføre at tilstanden og bestandsutviklingen til naturtyper eller arter blir vesentlig berørt. Ingen konkrete prosjekter i nærområde er kjent. Nærområdet er tettbebygget allerede.

§ 11 Tiltakshaver betaler

Naturmangfoldlovens § 11 pålegger tiltakshaver å bære kostnadene ved miljøforringelse. Det er tiltakshaver som dekker eventuelle kostnader for å hindre eller avgrense skader på naturmangfoldet.

Det er lite som kan avbøte permanente arealbeslag på naturområder.

For fremmede plantearter funnet i og ved planområdet bør det gjøres tiltak for å unngå spredning under anleggsarbeid. Misfjord & Angell-Petersen (2018) gir informasjon for håndtering av enkeltarter og fremmede arter generelt.

Anleggsperioden med økt støy og trafikk kan være forstyrrende for hekkende fuglearter. Artene som lever i nærområdet til planområdet er nok vant til mye støy, men spesielt sprengning vil være uheldig. Det anbefales å unngå sprengning i hekketiden om våren (mai-juni).

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker

I lovens § 12 er det gitt retningslinjer om at det skal velges teknikker, driftsmetoder og lokalisering som gir det beste samfunnsmessige resultatet, der hensyn til naturmangfoldet er en viktig faktor. Anleggsfasen bør utføres så skånsomt og miljøvennlig som mulig.

Referanser

Artsdatabanken (2023, 11. august). Fremmede arter i Norge – med økologisk risiko 2023.

<https://www.artsdatabanken.no/lister/fremmedartslista/2023>

Artsdatabanken 2021. Norsk rødliste for arter 2021 Hentet 31.01.2024 fra

<https://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>

Framstad E, Bevanger K, Dervo B, Endrestøl A, Olsen SL & Pedersen HC. 2018. Faggrunnlag for kartlegging av økologiske funksjonsområder for terrestriske arter. NINA Rapport 1598. Norsk institutt for naturforskning.

<https://www.bergen.kommune.no/styringsdokument/5587708> (Veileder – Naturmangfoldrapport Bergen kommune)

Miljødirektoratet 2023. Kartleggingsinstruks. Kartlegging av terrestriske Naturtyper etter NiN2. Veileder M-2209, 372 sider.

Misfjord K & Angell-Petersen S. 2018. Håndtering av løsmasser med fremmede skadelige plantearter og forsvarlig kompostering av planteavfall med fremmede skadelige plantearter. Sweco Norge AS. 59 sider + vedlegg.

Stokke BG, Dale S, Jacobsen K-O, Lislevand T, Solvang R og Strøm H (24.11.2021). Fugler: Vurdering av fiskemåke *Larus canus* for Norge. Rødlista for arter 2021. Artsdatabanken.

<http://www.artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/27536>

Databaser og nettbaserte karttjenester

Artsdatabanken. Artskart	https://artskart.artsdatabanken.no/
Miljødirektoratet. Naturbase	http://kart.naturbase.no/
Miljøstatus kart	https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/
NIBIO. Kilden. Arealinformasjon på nett	https://kilden.nibio.no
Norge i Bilder, flybilder	https://www.norgeibilder.no/
Økologiske korridorer i Bergen kommune	https://hub.arcgis.com/datasets/Bergen::%C3%B8kologiske-korridorer/